

Předkládací zpráva

Ministerstvo vnitra předkládá vládě České republiky materiál, jehož obsahem je **Implementační plán projektového záměru transformace České pošty, s.p.**, úkol plynoucí z Usnesení vlády České republiky č. 497 ze dne 28. června 2023 k realizaci projektu transformace České pošty, s.p. pro 1. místopředsedu vlády a ministra vnitra.

Cílem projektu transformace je dlouhodobě udržitelné fungování České pošty. Ta získá díky transformaci novou podobu. V ní bude zachována Česká pošta jako státní podnik přinášející občanům na dosah ruky spojení se státem. Od České pošty se oddělí komerční akciová společnost, která bude podnikat na volném trhu a bude moci být spolehlivým partnerem jak pro občany, tak pro obchodníky.

Strategie transformace předpokládá, že k naplnění transformační mise musí Česká pošta, s.p. přistoupit k celé řadě opatření, u nichž se neobejde bez intenzivní podpory a spolupráce ministerstva vnitra jako zakladatele, ale i dalších organizačních složek státu.

Podrobný implementační plán transformace, který bude vyžadovat přijetí zvláštního transformačního zákona, jehož návrh je v realizaci, nabízí řešení současné situace v rozdělení podniku na dvě samostatné entity.

Jedna entita bude nadále provozovat značku Česká pošta, bude prostředníkem mezi státem a občanem a bude držitelem poštovní licence, včetně produktů a všech nástrojů nutných pro výkon této poštovní licence. Tato entita bude svou otevřeností připravena implementovat do své infrastruktury nové veřejné, státní a komerční služby tak, aby nebyla narušena pravidla hospodářské soutěže.

Klíčem řešení je redefinice poštovní licence. Její držitel může být zplnomocněn či pověřen k výkonu celé řady agend, jako je tomu již nyní například ve výplatě důchodů či provozu systému datových schránek.

Druhá entita bude poskytovat komerční logistické služby a do té bude převedeno kompletní balíkové portfolio, regionální logistika a značka Balíkovna. Česká pošta nyní drží cca 30 % balíkového trhu. Bez potřebné modernizace není možné tento podíl dlouhodobě zachovat. Je vhodné vytvořit takovou organizační a právní formu nové společnosti, která případně umožní vstup strategického investora.

Implementační plán je přehledně rozdělen na tři klíčové programy, které definují vždy cíl a rozsah programu, dále jeho finanční a časový plán, odpovědnost, organizační strukturu a případná rizika. Implementační plán detailně popisuje samotný proces transformace, včetně právního rámce, způsobu rozdělení majetku, změn v ICT a organizační strukturu. Dále se v plánu prezentuje strategie nové České pošty a Balíkovny, včetně produktů, služeb, růstu a úsporných opatření. Jsou také uvedeny odhady výnosů a rizika spojená s provedením transformačních aktivit.

Vzhledem k rozpracovanosti transformačního zákona jsou součástí materiálu pouze teze tzv. transformačního zákona, který upravuje transformaci státního podniku Česká pošta, spočívající ve vyčlenění části závodu státního podniku Česká pošta, a jeho včlenění do nové akciové společnosti Balíkovna ke dni jejího vzniku a způsob zřízení a činnost akciové společnosti Balíkovna.

Účelem zákona je upravit způsob transformace státního podniku Česká pošta, spočívající ve vyčlenění části závodu České pošty, s.p., a jeho včlenění do nové akciové společnosti Balíkovna (dále též „Balíkovna“). Tento projektový záměr transformace byl schválen výše uvedeným usnesením vlády a je dále součástí podrobného implementačního plánu projektu.

S ohledem na skutečnost, že zákon č. 77/1997 o státním podniku, umožňuje rozdělení státního podniku pouze na státní podniky, bylo rozhodnuto o přijetí zvláštního zákona, který upraví způsob rozdělení České pošty, s.p. a následné fungování České pošty, s.p. a Balíkovny bezprostředně po jejich vzniku. Obdobný postup již byl zvolen při dělení státní organizace České dráhy na akciovou společnost České dráhy a státní organizaci Správa železnic podle zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Česká pošta pak stejně jako České dráhy představují součást kritické infrastruktury se značným strategickým, hospodářským i společenským významem pro stát a jeho občany, rovněž představuje jednoho z největších zaměstnavatelů v této zemi, a proto je vhodné přistoupit k transformaci formou zvláštního zákona.

Předkládaný materiál je připraven s odkazem na plnění úkolů v části II, bodě 1 usnesení, kdy je ministři vnitra ukládáno pokračovat v realizaci projektu transformace.

S ohledem na povahu materiálu a časovou tíseň bylo požádáno o výjimku z povinnosti provedení meziresortního připomínkového řízení.